

18. november 2017

Dette manifest er udformet af 132 klassiske sangerinder – danske eller udlændinge med arbejdserfaring i Danmark. Manifestet er et samlet gruppeudsagn fra en facebookgruppe skabt på initiativ af Anna Carina Sundstedt i kølvandet på "metoo og "visjungerut (siden støttet af 3 andre medadministratorer). Gruppens formål var at undersøge og belyse på hvilket niveau og i hvilket omfang der har været overgreb mod den kvindelige sangerstand i Danmark. Vi kalder vores gruppe og manifest #visjungerud.

Anna Carina Sundstedt står, som talsmand for gruppen, til en vis udstrækning til rådighed for at beskrive processen.

MANIFEST - OPRÅB

"Tak til vores svenske medsøstre - sangerne ([#visjungerut](#)) og skuespillerne ([#tystnadtugning](#)) og til vore medsøstre blandt skuespillerne internationalt ([#metoo](#)) fordi I gik foran. Til Tarana Burke, Alyssa Milano og hver enkelt kvinde, som har ytret #metoo I er ikke alene.

Tavshedskulturen er også udbredt i den danske klassiske sangerverden – på operascenerne, i uddannelsesinstitutionerne og på koncertscenerne. Også i Danmark udråbes mandlige stjernesolister, dirigenter og instruktører til genier og deres tilnærmelser, overgreb og ydmygelser bagatelliseres, undskyldes og bortforklares. Vi som er blevet forulempet, eller som kender nogen, der er blevet forulempet, er bange for at tale åbent om det, vi/de har været udsat for. De fleste af os er freelancere og lever med konstant bekymring for ikke at blive tilbudt mere arbejde. Når man er nem at skifte ud, har man ikke råd til at være "besværlig". Nu løber vi sammen risikoen og stiller os ved siden af vores svenske, danske og internationale skuespiller- og sangerkolleger og kvinderne fra alle de øvrige arbejdsområder som i øjeblikket følger trop i medierne rundt omkring.

Kvindelige sangere er i en udsat position på uddannelserne, i operahusene og i mødet med instruktører, dirigenter, chefer og lærere. Vi opfordrer på det kraftigste til at ledelserne ved de pågældende institutioner fremover tager ansvar.

Der er for nærværende tilsyneladende ingen repressalier overfor en lærer, som har udnyttet studerende, en leder, der er gået over grænsen, en dirigent, en stjernesanger, eller en instruktør, der ydmyger eller chikanerer andre.

En person, der klager eller laver en indberetning, risikerer at miste indkomst, forsørgelse og gå glip af vigtige muligheder eller blive straffet karrieremæssigt. De, der begår overgreb eller chikanerer sidder ofte i ansættelseskomiteer, diverse juryer og har magtpositioner i fonde og bestyrelser, mens de der rammes ofte er personer lavt i hierarkiet, unge, nyuddannede eller løst ansatte, som krænkeren har en eller anden form for magt over.

Musikmiljøet er lille og alle kender alle.

Magtbalancen er skæv og prisen er høj for den, som siger fra. Vedkommende risikerer at blive affærdiget, ikke taget alvorligt, frosset ude eller udsat for yderligere chikane, mens krænkeren går fri.

Vi håber med dette at gøre opmærksom på en kultur, der alt for længe har været set som en naturlig del af branchen, og starte en samtale, som kan føre til forandring samt inspirere til nye tiltag og praksiser ved institutionerne.

Det understreges at dette opråb ikke har til formål at hænge enkeltpersoner ud eller opfordre til spekulation og rygtedannelse, men flytte fokus til ofrene for seksuelle krænkelser og den

pris det har for den enkelte.

Vi siger som vores svenske søstre blandt skuespillere og sangere:

Institutionschefer, producenter, dirigenter, lærere, rektorer, instruktører, politikere - det er ikke godt nok! Det er jeres ansvar at sørge for at ingen bliver seksuelt chikaneret på arbejdspladsen eller uddannelsen. Vi forventer at arbejdsgivere og skoleledelser holder op med at holde hånden over personer, som de ved har en krænkende adfærd og begår overgreb, og med at vende det blinde øje til, når der gøres opmærksom på krænkelser.

Vi vil have nul-tolerance mod seksuel udnyttelse og vold, og der skal slås hårdt ned på seksuelle og voldelige overgreb, afpresning og magtmisbrug.

Vi vil ikke længere være tavse. Vi vil placere skammen hos den, der begår overgrebene og ansvaret hos dem, der beskytter krænkerne.

De seneste dage har vi forenet os i en gruppe på Facebook #visyngerud. Vi har delt vores erfaringer og gemt alle vidnesbyrd.

Her følger nogle af dem:

"Efter den kvindelige masterclass-underviser var gået i seng fik jeg et klap bagi af hendes ægtefælle. Vores samtale havde da pludselig fået en helt anden drejning end jeg ønskede og jeg valgte at gå til ro ret hurtigt bagefter."

"Min første sanglærer i Kbh, da jeg var ca 17 år, var ret "hands-on" - og fik da strejft både barm og bagdel ret ofte, men ikke umiddelbart på en ubehagelig måde (han var dygtig), og jeg var ikke sart, for jeg ville lære at synge, og det kræver lidt fysisk kontakt. Jeg lagde derfor ikke så meget i det indtil den dag han bad mig tage mig selv i skridtet, så jeg kunne "mærke om støtten var korrekt". Da jeg modstræbende gjorde hvad han bad om, sagde han at jeg skulle "helt ind til det lille hul" - det blev min sidste time hos ham! "

"Under min uddannelse var det en offentlig hemmelighed, at en af de mandlige lærere nærmest systematisk havde sex med de kvindelige sangstuderende. Ingen af os turde sige fra, da manden havde - og stadig har - stor indflydelse."

"Jeg har oplevet en instruktør sige til mig, at hans premiereaften ville blive perfekt, hvis jeg smed tøjet."

"Vi havde masterclass med en internationalt kendt dirigent på mit studie. Han syntes ikke at jeg sang min arie med tilstrækkelig frigjort sensualitet. Han sendte mine medstuderende ud af rummet og satte sig på en stol et par meter fra mig. -Now you can seduce me, sagde han. Jeg sang venligt så sexet jeg kunne og derefter måtte jeg gå."

"Da jeg gik på konservatoriet oplevede jeg at blive fravalgt i nogle attraktive studiesammenhænge, fordi jeg ikke ville kysse med beslutningstageren (det var ikke min egen lærer) Jeg blev som direkte følge heraf også udelukket fra relevante auditions i tiden derpå."

"Jeg har oplevet pludselig at få et meget hårdt slag af al kraft bagi fra en mandlig kollega på teatret, da jeg stod foroverbøjet over en opslagstavle for at kigge på et arbejdsskema. Slaget bragte smertens tårer frem i øjnene og en følelse af skam bredte sig, på trods af det var HAM der havde overtrådt en grænse. Manden forsvandt i rask trav med et svedent grin. Jeg sagde det ikke til nogen, men det påvirkede mig resten af den tid, jeg var på teatret. Jeg var ny på stedet. "

"Jeg har oplevet en sanglærer, som jeg følte mig tryk ved, og hvor jeg lærte meget. I de fleste timer havde vi pianist og alt forløb normalt. Men når vi var alene, kunne han finde på at klemme sig op ad mig bagfra og gribe om mit underliv og mine bryster. Jeg var ung og naiv og fattede først hvad der foregik, da jeg kunne mærke hans erigerede lem.

Jeg kender mindst to tilfælde, hvor den samme sanglærer gjorde det mod andre piger. Den ene holdt op med at synge til dels på grund af det."

"Til en pause ved en prøve på musik til indvielse af et provinsielt kulturhus var jeg i snak med én af de andre musikere. Han sidder også i bestyrelsen for den lokale musikfestival og jeg spurgte, hvordan man kunne byde ind med forslag til koncerter. Han svarede, at man skulle bare have et personligt forhold til ét af medlemmerne i bestyrelsen samtidigt med at han tog mig på låret under bordet.

Jeg bad ikke om at få det uddybet nærmere, har nu heller ikke gjort mere ved at foreslå noget program. Det var ikke så opmuntrende at høre om fremgangsmåden. "

"Jeg har oplevet overgreb i sangerbranchen siden jeg var 9 år. Jeg var medlem af et ambitiøst børnekor som jeg "lagde ned" fordi jeg efter års groft misbrug og hjernevask brød sammen overfor en præst fordi jeg var bange for at overgrebene nu gik ud over min søster. Det er jo pædofili men vigtigt at nævne i sammenhængen at denne kultur også kan ramme børn! Hele sagen blev dysset ned af kommunen og den daværende borgmester, som vi sang for til Nytår. Min beskikkede advokat blev pludselig taget af sagen en uge før retssagen og den nye havde kun en uge til at forberede sagen, med det resultat at den pågældende mand ikke blev dømt for alle tiltaler og efterfølgende skaffede venner højt i hierakiet ham job som musikskoleleder på en stor privat musikskole for børn.

Sidenhen er jeg i professionel sammenhæng af en hot shot udenlandsk dirigent, efter en middag hvor jeg skulle hjælpe med et stykke oversættelsesarbejde, (det var i hvert fald påskuddet) blevet kastet ned på jorden i en park, taget kvælertag på og tvunget til oralsex. Magtmisbrug kan finde sted alle steder hvor folk falder i svime over nogen og deres kunnen og så blæser man på om man ofrer nogle børn, ansatte eller andre, fordi dét "stjernen" leverer sættes over dem, der falder på vejen, og har man som jeg oplevet svigt og misbrug i branchen fra barnsben, er det svært at sige fra og lære sine grænser at kende. Også sidenhen "

"Vi havde premiefest på teatret og manden fra det kunstneriske team som vi havde arbejdet med i de forgangne uger, spurgte mig hvor toilettet var. Jeg svarede: "jeg kan vise dig, jeg skal alligevel selv derhen". Da vi kom frem, skubbede han mig pludselig op mod væggen og maste sin tunge ind i min mund og prøvede at trække mig med ind på toilettet. Jeg forholdt mig roligt og sagde tak for hans "romantiske" tilbud, men at jeg under ingen omstændigheder havde tænkt mig at have sex med ham. Han blev enormt sur og jeg undrede mig over, hvor i mit svar " jeg kan vise dig vejen til toilettet" han kunne tage det som en seksuel invitation....?"

"I min tid på konservatoriet var vi flere der sideløbende gik hos den samme sympatiske og tillidsvækkende kropsterapeut. Over tid oplevede jeg, at grænserne for hvor hans hænder kunne befinde sig, langsomt og subtilt blev rykket. Fx mellem mine baller, når jeg stod op og på mine bryster mens jeg lå ned! Set i bakspejlet en virkelig snigende og klam oplevelse, som i den grad følte som misbrug af en sårbar situation. Det overgik åbenbart også andre af mine medstuderende, og vi endte med at anmelde ham."

"Jeg havde deltaget i en forestilling, hvor jeg var ret udfordrende klædt ud. En af de mandlige solister kunne åbenbart ikke dy sig da vi alle skulle sige tak til hinanden efter sidste forestilling. Hans hænder blev plantet godt og fast om begge mine bryster. Midt i den glade og lettede stemning blev jeg chokeret, men holdt det for mig selv, for jeg ville jo ikke fremstå snerpet som privatperson, når jeg på scenen kunne optræde så udfordrende".

"Jeg var som ganske ung afsted på turne med en opera. Den første aften 'on the road' gik alle ud og festede. Da jeg ville trække mig tilbage greb én af solisterne, en mand, der var meget ældre end mig, fat i mig og trak mig ned på sit skød, kyssede mig på halsen og havde i løbet af ingen tid hænderne indenfor mit tøj og nede i mine trusser. Jeg fik vristet mig fri og undskyldte mig og trak mig tilbage. Han havde ikke talt til mig før og talte heller ikke til mig efter. Det var en mærkelig oplevelse og jeg skød det fra mig dengang. Idag undrer det mig, at jeg ikke blev mere vred, men jeg tror, at jeg fortalte mig selv at den slags 'hører med'..."

"Jeg deltog på en masterclass med en internationalt anset mandlig sanger. Han var begejstret for min stemme og hev mig til side med en direkte invitation til Italien, hvor jeg ville kunne få undervisning og logi. Jeg blev lovet guld og grønne skove lige indtil jeg sagde, at min kæreste ville tage med, så blev tilbuddet stødt og roligt trukket tilbage og den før så store interesse for min stemme var svundet kraftigt ind. Jeg oplevede det som et nederlag. Den sidste aften henvendte læreren sig dog igen til mig: "Sørg for at få børn inden du skaber karriere. Kvinder, der ikke får børn, ender altid med at være så ynkelige."

Underskrevet (i alfabetisk rækkefølge) af:

Andrea Hagman
Angelica Larsson Asp
Anna Carina Sundstedt
Anna Jobrant
Anna Julie Brønholt Hansen
Anna Larsson Af Vattnäs
Anna Maria Antonius Wierød
Anna-Kajsa Holmberg
Anne Aaen Hall
Anne Christine Berggren
Anne Due Nørgård
Anne Roed Refshauge
Anne-Karina Bastillini
Annemette Pødenphant
Berit Meland Seagrief
Camilla Paulsson
Camilla Toldi Bugge
Carina Tybjerg Madsen
Cassandra Lemoine
Catti Kynaston
Cecilia Hjortsberg
Cecilia Lindwall
Cecilie Marie Høyer

Charlotte Hjørringgaard Larsen
Charlotte Withen
Christina Dongas
Christine Nonbo Andersen
Cille Cathrine Ebling
Clara Cecilie Thomsen
Clara Stengaard Hansen
Daniela Centeno
Dénise Beck
Diana Haugland Jensen
Ditte Højgaard Andersen
Dorte Vestergaard-Poulsen
Elenor Wiman
Elin Adler
Elisabeth Fischer Jessen
Elisabeth Holmertz
Elisabeth Jansson
Ellen Kristiansen
Ellen Larsen
Elsa Susanna Dalsgaard
Emilie Tang Kirk
Emma Oemann
Francine Vis
Frøy Hovland Holtbakk
Hanna Kappelin
Hanna Leonora Hollesen
Hanne Andersen
Hanne Marie le Fevre
Hanne Struck-Schøning
Helene Hvass Hansen
Helle Gössler Christensen
Henriette Elimar
Hjørdis Jakobsen
Iben Silberg
Idil Apsoy
Ingrid Vetlesen
Ingvil Rask Bjaastad
Iréne Theorin
Jane Bertelsen
Jasia Julia Nielsen
Jessie Villarreal Villumsen
Karin Bäckström
Karin Norrinder
Katrine Broch Møller
Klara Ek
Kristine Becker Lund
Kristine Gether

Lilian Noval
Lina Johnson
Linnéa Lomholt
Lisbeth Kjærulff
Lise Bech Bendix
Lise Davidsen
Lizzi Krogh
Lonni Thostrup
Louise Nabe
Louise Pape
Ly Tran
Magdalena Kozyra
Malena Rønnow Hausmann
Margrethe Smedegaard
Mari Eriksmoen
Maria Andersen
Maria Bordinggaard Ghahremani
Maria Hanke
Maria Kjelsson
Maria Sjökvist
Maria Streijffert
Marianne G. Nielsen
Marianne Karlberg
Marie Degener Troelsen
Marie Nyborg Jørgensen
Mette Bjæring Pedersen
Mette Grosbøl
Mette-Marie Øyen
Monica Nørgård Stevns-Lorentzen
Nadja Marie Schmedes Enevoldsen
Naja Månsson
Nana Bugge Rasmussen
Nina Brewer
Nina Erika Hamrén
Nina Fischer
Nina Svejstrup Clausen
Outi Helena Karjalainen
Pia Mia Gruwier Larsen
Rebecca Forsberg Svendsen
Regina Unnur Olafsdottir
Rikke Damkjær
Rita Sisák
Signe Lind
Signe Spang Colding
Simone Rønn
Simone Sand Victor
Sine Bundgaard

Sofie Winolf
Solveig Louise Hjerrild
Stina Schmidt
Stine Danving
Stine Elbæk Gomard
Susanna Elin Jensen
Susanne Lange
Susanne Resmark
Synnöve Ekström
Trine Bastrup Møller
Trine Vestergaard
Turi Olin Grimstad
Ulla Louise Ingeborg Ricklander
Ulla Wittenburg
Ylva Kihlberg